

Споживча інфляція в березні 2021 року прискорилася до 8.5% р/р (із 7.5% р/р у лютому) та очікувано перевищила верхню межу цільового діапазону $5\% \pm 1$ в. п. За місяць ІСЦ зріс на 1.7%. Фактична споживча інфляція перевищила прогноз, опублікований в [Інфляційному звіті за січень 2021 року](#). Подорожчання окремих продуктів харчування та палива, а також стійкий споживчий попит формували проінфляційний тиск. Натомість інфляцію дещо стримувало обмеження граничної ціни на природний газ.

Базова інфляція

Базова інфляція прискорилася (до 5.9% р/р з 5.6% р/р у лютому).

Пришвидшилися темпи зростання цін на оброблені продовольчі товари (до 8.7% р/р) передусім через підвищення світових цін на окремі продукти харчування. Зокрема, продовжила стрімко дорожчати соняшникова олія. Зростання виробничих витрат на сировину (борошно, олію, цукор) та енергію підтримувало здорожчання майонезів, маргаринів, спредів, хліба та борошняних виробів. Стійкий споживчий попит та збільшення собівартості позначилися на вартості вершкового масла, кондитерських виробів, молочних і м'ясних продуктів. Подорожчали також продукти з риби, сухофрукти та безалкогольні напої. Додатковим ймовірним чинником прискорення подорожчання оброблених продовольчих товарів могло бути скорочення обігових коштів у підприємств-переробників внаслідок запровадження зниженої ставки ПДВ на окремі види сільськогосподарської сировини з 01 березня 2021 року.

Темпи зростання цін на непродовольчі товари знизилися (1.8% р/р). Це відображало сповільнення зростання цін на фармацевтичну продукцію та подальше здешевлення товарів для особистого догляду та засобів для чищення. Через поступове вичерпання ефектів послаблення гривні минулого року знизилася вартість комп'ютерної техніки. Крім того, сповільнилося зростання цін на автомобілі. Водночас стрімкіше подорожчала побутова техніка, меблі, ювелірні вироби та уповільнилося здешевлення домашнього текстилю, посуду, телевізорів. Це може пояснюватися збільшенням попиту на відповідні товари в умовах посилення карантинних обмежень. Темпи падіння цін на одяг та взуття залишилися на рівні попереднього місяця.

Прискорилися темпи зростання цін на послуги (до 7.3 р/р) через збереження стійкого споживчого попиту навіть в умовах ужорсточення карантину в низці регіонів та збільшення виробних витрат. Зокрема, швидше дорожчали послуги закладів громадського харчування, хімічного чищення, салонів краси та кінотеатрів. Надалі збільшувалася вартість водійських курсів та послуг таксі через підвищення попиту на них в умовах тривалих

карантинних обмежень та подорожчання палива. Крім того, менш вираженим було сезонне зниження вартості ритуальних послуг через холоднішу порівняно з минулим роком погоду, що зумовило збільшення темпів їх зростання в річному вимірі.

Зміна цін на сирі продукти харчування

Зростання цін на сирі продукти харчування прискорилося (до 11.8% р/р). Унаслідок скорочення виробництва та збільшення вартості кормів значно подорожчало м'ясо, насамперед курятина та яловичина, а також молоко та яйця. Відчутно зросли ціни на цукор та борошно на тлі високих світових цін та гірших врожаїв цукрового буряку й пшениці. Прискорилося також подорожчання бананів услід за зростанням імпорتنих цін. Крім того, через скорочення запасів стрімкіше дорожчали капуста, буряк та морква, а ціни на картоплю сповільнили падіння. Натомість поглибилося падіння цін на цибулю завдяки значній пропозиції та відчутніше дешевшали часник та лимони через високу базу порівняння (у минулому році ціни на них стрімко зростали, реагуючи на ажіотажний попит населення після запровадження карантину).

Зміна адміністративно регульованих цін

Зростання адміністративно регульованих цін прискорилося (до 13.0% р/р). Попри обмеження урядом цін на природний газ для населення, темпи їх зростання в річному вимірі збільшилися через низьку базу порівняння. З цієї ж причини прискорилося зростання вартості гарячої води та опалення. Через збільшення виробничих витрат (вартості палива й оплати праці) дорожчали автодорожні перевезення. Дещо стримувало адміністративну інфляцію повільніше зростання цін на тютюнові вироби завдяки розширенню пропозиції.

Зміна цін на паливо

Зростання цін на паливо значно прискорилося (до 12.2% р/р) унаслідок підвищення світових цін на нафту та збереження високого попиту з боку населення.

Промислова інфляція

У березні темпи зростання цін у промисловості залишилися практично на рівні попереднього місяця (26.3% р/р). Так, подорожчання продукції ГМК, енергоресурсів та продуктів харчування компенсувалося зниженням цін у постачанні

електроенергії. За місяць ІЦВ зріс на 1.6%.

Тривало прискорення зростання цін у виробництві металургійної продукції та в добуванні металевих руд. Зокрема, під впливом висхідних цінових тенденцій на світових ринках та відновлення світової економіки посилювався попит на сталь та, відповідно, на сировину для її виробництва.

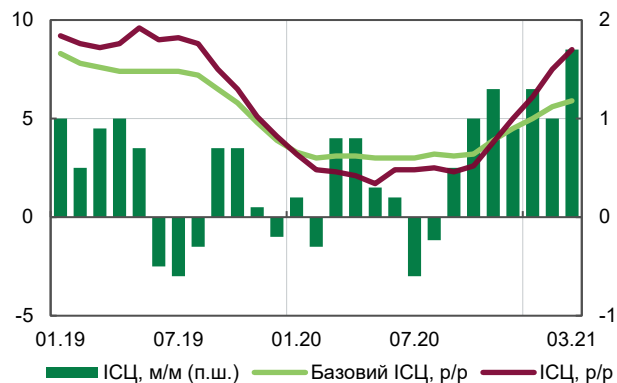
Вищими темпами зростали ціни в добуванні сирової нафти й газу услід за зростанням світових цін на нафту. Унаслідок подорожчання енергоресурсів стрімко підвищилися ціни у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення. Цей чинник разом із стрімким подорожчанням добрив на світових ринках призвели до підняття цін на продукцію хімічної промисловості.

Продовжило прискорюватися зростання цін у харчовій промисловості. Подорожчання продукції олійно-жирової промисловості на тлі зростання експортних цін на соняшникову олію та шрот залишалося основним чинником такого прискорення. Зростали й ціни у виробництві молочних та м'ясних продуктів, насамперед через збільшення [вартості сировини](#) на тлі подорожчання кормів..

Натомість стрімко зменшилося зростання цін у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря. Передусім це пояснюється вичерпанням негативних факторів, що діяли в лютому. Так, через закінчення планових ремонтів на АЕС збільшилася пропозиція е/е за рахунок атомної генерації, тепліша погода сприяла зменшенню споживання та збільшенню виробітку е/е з ВДЕ, а збільшення постачань вугілля дало змогу ТЕС і ТЕЦ зменшити споживання дорожчого природного газу.

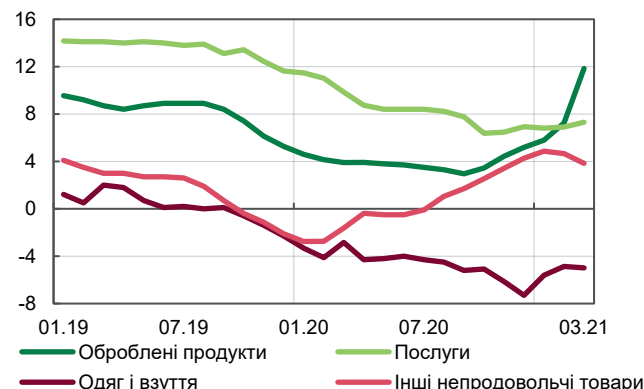
У березні 2021 року тривало прискорення споживчої інфляції в річному вимірі. Подорожчання окремих продуктів харчування та палива, а також стійкий споживчий попит формували проінфляційний тиск. Натомість інфляцію дещо стримувало обмеження граничної ціни на природний газ

Графік 1. Індекси споживчих цін, %

Джерело: ДССУ.

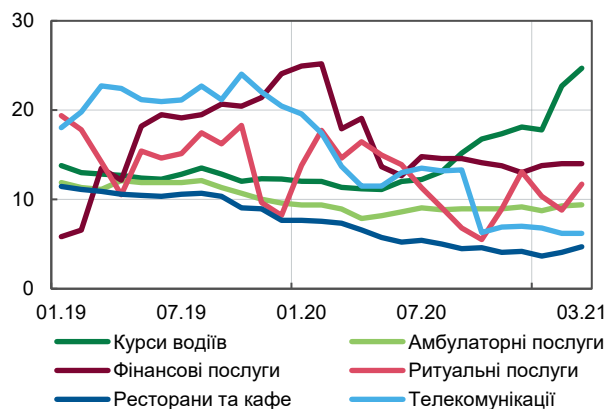
Графік 2. Основні компоненти базового ІЦ, % р/р

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Тривало прискорення зростання цін на послуги внаслідок збереження стійкого споживчого попиту попри посилення обмежень в окремих регіонах і збільшення виробничих витрат

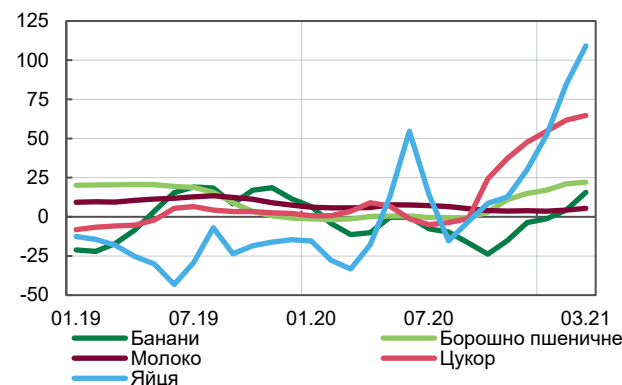
Графік 3. Ціни на окремі ринкові послуги, % р/р

Джерело: ДССУ.

Вищими темпами зростали ціни на сири продукти, відображаючи подорожчання продовольства на світових ринках, зростання виробничих витрат і скорочення запасів

Графік 4. Ціни на окремі сири продукти, % р/р

Джерело: ДССУ.

Зростання адміністративно регульованих цін прискорювалося через подорожчання природного газу та гарячої води і опалення внаслідок низької бази порівняння

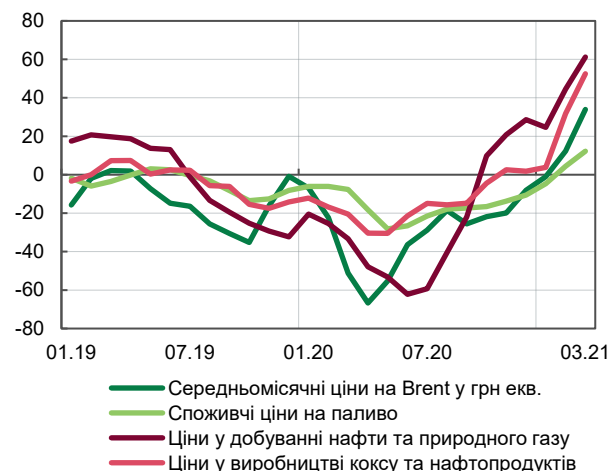
Графік 5. Компоненти адміністративно регульованих цін, % р/р

Джерело: ДССУ.

Підвищення цін на паливо значно прискорилося через підвищення світових цін на нафту і збереження високого попиту з боку населення

Графік 6. Індекси цін на паливо, % р/р

Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream, розрахунки НБУ.

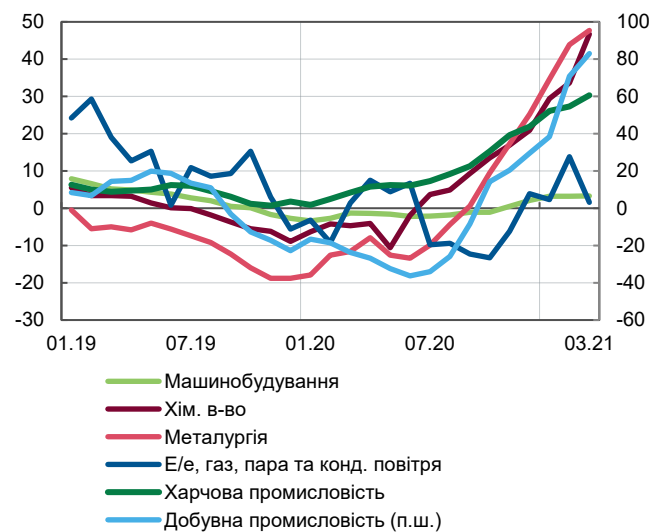
У березні зростання цін у промисловості залишилося практично на рівні попереднього місяця – подорожчання продукції ГМК, енергоресурсів та продуктів харчування компенсувалося здешевленням цін у постачанні електроенергії

Графік 7. Індекс цін виробників, %

Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream.

Графік 8. Ціни в окремих галузях промисловості, % р/р

Джерело: ДССУ.

Таблиця 1. Зміна цінових індексів ІСЦ

	Частка в ІСЦ для 2021 року, %	% р/р					Березень 2021 року, % м/м
		2019 рік	2020 рік	2021 рік			
				січень	лютий	березень	
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)							
Індекс споживчих цін	100.0	4.1	5.0	6.1	7.6	8.5	1.7
Базова інфляція	59.0	3.9	4.5	5.0	5.6	5.9	1.6
Небазова інфляція*	41.0	4.8	5.9	7.8	10.5	12.4	1.8
сирі продукти	19.0	3.9	4.1	5.5	9.7	11.8	2.6
адміністративно регульовані тарифи та ціни	19.2	8.6	9.9	11.7	12.1	13.0	0.7
паливо	2.8	-8.2	-10.5	-4.7	4.4	12.5	5.8
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)							
Продукти харчування та безалкогольні напої	43.3	7.8	4.9	5.9	8.5	10.4	2.1
Алкогольні напої, тютюнові вироби	7.9	17.9	9.2	9.4	9.9	9.7	0.7
Одяг і взуття	5.2	2.0	-7.3	-5.7	-4.9	-5.0	12.7
Житло, вода, е/е, газ та інші види палива, у т. ч.:	7.8	10.6	13.6	18.4	18.6	22.0	0.0
утримання будинків та прибудинкових територій	0.6	23.7	2.7	2.8	4.1	4.5	0.8
водопостачання	0.3	19.9	18.5	31.5	14.1	11.7	0.0
гаряча вода	0.2	3.2	-1.5	-0.6	2.6	5.3	0.0
природний газ	2.2	22.9	56.3	34.8	44.6	63.6	0.0
центральне опалення	1.3	5.2	-2.4	4.0	5.8	10.6	-1.1
електроенергія	1.3	0.0	0.0	36.6	36.6	36.6	0.0
Транспорт	10.6	12.9	2.7	4.4	6.0	7.2	1.8
Зв'язок	2.9	15.1	4.1	4.3	4.2	3.5	0.0
Освіта	1.4	13.4	13.9	13.7	14.0	14.1	0.3

Таблиця 2. Окремі компоненти ІЦВ

	Частка в ІЦВ для 2021 року, %**	% р/р					Березень 2021 року, % м/м
		2019 рік	2020 рік	2021 рік			
				січень	лютий	березень	
Індекс цін виробників	100.0	-7.4	14.5	17.6	26.6	26.3	1.6
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	14.3	-22.8	29.5	38.4	70.8	83.0	2.3
Добування кам'яного вугілля	2.3	-23.6	-7.3	1.2	11.6	14.6	1.8
Добування сирої нафти і природного газу	3.4	-32.3	28.6	24.6	44.5	61.2	-2.0
Добування металевих руд	7.1	-21.4	44.6	64.9	124.4	139.9	5.8
Переробна промисловість	64.7	-5.7	15.7	19.8	23.8	26.9	3.8
Вир-во харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	23.0	1.8	21.9	26.1	27.3	30.3	4.0
Вир-во коксу і продуктів нафтоперероблення	2.9	-14.2	1.8	3.8	31.8	52.5	14.2
Вир-во хімічних речовин і хімічної продукції	2.8	-8.9	20.9	29.4	33.6	46.7	9.9
Вир-во основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.7	9.6	10.4	11.4	10.9	12.4	1.8
Вир-во гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	6.3	2.6	4.1	4.7	5.4	5.0	0.9
Металургійне вир-во, вир-во готових металевих виробів, крім виробництва машин та устаткування	15.0	-18.8	25.2	34.6	43.9	47.7	4.6
Вир-во автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2.8	1.1	1.2	1.6	-0.4	-0.7	1.1
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	19.6	-5.6	3.9	2.3	13.8	1.6	-5.5

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ. Сума внесків компонентів ІСЦ може відрізнятися від загального ІСЦ у результаті застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на підставі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2020 рік.

Список скорочень:

ІСЦ	індекс споживчих цін	ГМК	гірничо-металургійний комплекс
ІЦВ	індекс цін виробників	м/м	у місячному вимірі
ДССУ	Державна служба статистики	р/р	у річному вимірі
НБУ	Національний банк України	п.ш.	права шкала
ВДЕ	Відновлювальні джерела енергії	АЕС	Атомна електростанція